

KRYSTYNA CHAŁAS, ADAM MAJ (red.), *Encyklopedia aksjologii pedagogicznej*, Radom: Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne 2016, ss. 1572.

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.2-11>

Wartości są po to, by człowieka ocalić.
Człowiek zaś, by te wartości wypełniać.
(Józef Tischner)

W powyższą myśl wpisują się redaktorzy oraz autorzy 346 haseł bezcennego daru *Encyklopedii aksjologii pedagogicznej*, jaki został dzięki nim dany ludziom nauki i praktykom, poszukującym dróg do wychowania dojrzałego człowieka na trwałych fundamentach aksjologii zorientowanej personalistycznie w duchu świata immanencji, transcendencji oraz uniwersalizmu. Wartościowe dzieło o wartościach to nie tyle liczba stron (1572), ile racjonalność celu tytańskiej pracy redaktorów i autorów oraz dualizm racjonalistyczno-pneumatologiczny każdego hasła. Nic w tym patetycznego, skoro są oni nie tylko ludźmi nauki, ale także ludźmi prawdy pedagogicznej, która domaga się permanentnej weryfikacji, nowych rozwiązań, świeżości spojrzenia na świat złożoności aksjologicznej w czasie przemian globalizacyjnych.

Sekretarz Konferencji Episkopatu Polski, biskup dr hab. Artur G. Miziński, w Przedmowie do tejże *Encyklopedii* stwierdza, że stanowi ona „znakomitą płaszczyznę teoretyczną i podstawę wymiany dobrych praktyk w procesie wychowania”. W bogatym merytorycznie Wstępie prof. dr hab. Krystyna Chałas pisze, że „zadaniem teoretyków wychowania jest budowanie podstaw aksjologicznych współczesnego wychowania i kształcenia w różnych środowiskach, zwłaszcza w systemie edukacji. Zaś powinnością wszystkich nauczycieli i wychowawców, bez względu na zmieniające się prądy w teorii i praktyce edukacyjnej, jest zaangażowanie się w proces wychowania młodego pokolenia oparty na refleksyjnym i odpowiedzialnym doborze wartości, któremu dają swoim życiem świadectwo ich urzeczywistniania”.

Wczytując się w racjonalność poszczególnych haseł *Encyklopedii*, należy bez cienia wątpliwości stwierdzić, że mamy w każdym z nich, biorąc pod uwagę ogólnikowość i ich strukturę, do czynienia z intelektualną uczciwością i doświadczeniem zdobytym przy uprawianiu nauki i praktyki wychowawczej. Racjonalność prowadzi tutaj do pytania o rolę wartości w wychowaniu oraz edukacji doby współczesnych przemian w skali *micro* i *macro*. Przez wewnętrzność wartości czytelnik *Encyklopedii* zrozumie, że ma tutaj do czynienia z integralnością aksjologicznego myślenia i aksjologicznego czynu. Celem haseł jest zdobycie prawdy aksjologicznej, która daje osiągnięcie pewności w nauce i w procesie edukacyjno-wychowawczym. To ona jest

gwarantem bezpieczeństwa mądrego wychowania i mądrej edukacji. To, co „stare” w aksjologii, w czasie „przemian” nie musi być w zapomnieniu, ale może jawić się jako „nowe” w kategorii jej naukowego i nowego odczytania we współczesności. Ma to w tej *Encyklopedii* zasadnicze znaczenie, dzięki czemu świat wartości jest miejscem dialogu w różnorodnych konstelacjach, między innymi w konstelacji personalistycznej, osobowościowej, godnościowej, społecznej, laborystycznej czy międzypokoleniowej. Bez cienia wątpliwości stwierdzam, że aksjologia w ujęciu autorów publikacji posiada swoją mądrość, a nie tylko bezduszną teoretyczną wiedzę. Mądrość ta jest gwarantem ładu nie tylko w nauce, ale także w życiu konkretnej jednostki ludzkiej, a co za tym idzie – prowadzi do ładu społeczeństwa demokratycznego. *Encyklopedia aksjologii pedagogicznej* to niewątpliwie wartościowe dzieło celem poznania i pedagogicznego umiłowania wartości.

Praca opatrzona jest polami bibliograficznymi w poszczególnych hasłach, co prowadzi do aksjologicznego dialogu poznawczego. Łączy więc ona zalety interesującej poznawczo i poprawnej metodologicznie publikacji naukowej, jak również nośnika o charakterze aplikacyjnym. Autorzy prowadzą czytelnika przez zagadnienia interdyscyplinarnych kategorii aksjologicznych w czasie przemian, uwypuklając jej rolę w życiu zorientowanym personalistycznie.

Encyklopedia aksjologii pedagogicznej posiada niewątpliwie walory teoriopoznawcze i wnosi cenny wkład do dydaktyki, pedagogiki oraz nauk im pokrewnych. Nie tylko obliuguje czytelnika do spojrzenia na powyższe kwestie okiem analitycznego teoretyka, ale również wskazuje pola aktualnych zastosowań i dalszych badań naukowych, konferencji, a nade wszystko zobowiązuje do aksjologicznych czynów wychowawczych.

Pragnę Pani prof. dr hab. Krystynie Chałas oraz ks. dr. hab. Adamowi Majowi, jako redaktorom oraz autorom haseł, nie tylko pogratulować tegoż dzieła redaktorskiego, ale życzyć, by owocowało w naukowym dialogu i praktyce pedagogicznej.

Ks. Adam Solak

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
e-mail: solak.adamo@gmail.com

JÓZEF STALA, ANDRZEJ POREBSKI (ed.), *World Youth Days – A Testimony to the Hope of Young People*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie 2016, ss. 555.

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.2-12>

The tradition of World Youth Days is highly important, especially nowadays, in an era when universal values such as goodness, love, truth, faith, hope are likely to disappear. These values seem to be eradicated out of society. In the plurality of